

การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้
ของครูศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
Educational Administration Based on the Four Principles of Educational Institution
Administrators Affects the Teaching and Learning Activities of Teachers in the 21st
Century of Schools Under the Loei Primary Educational Service Area Office 2

พงศ์พิสุทธิ์ เทเวดา
บุญช่วย ศิริเกษ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
Phongphisut Tevada
Boonchuay Sirikase
Mahamakut Buddhist University, Sri Lanchang Campus
Email: sonkjungwatloeigmail.com

วันที่รับบทความ: 6 สิงหาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 19 สิงหาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 21 สิงหาคม 2566

Received: August 6, 2023; Revised: August 19, 2023; Accepted: August 21, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารโดยใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารการศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 4) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียน จำนวน 318 คน ซึ่งได้จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) จากตารางของเคอร์จซี่และมอร์แกน (Kerjcie and Morgan) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ตามเขตพื้นที่อำเภอของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก เท่ากับ 0.629 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ทุกปัจจัยเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย เท่ากับ 0.405

คำสำคัญ : หลักอิทธิบาท 4, ผู้บริหารสถานศึกษา, การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21

Abstract

The objectives of this research were to study 1) to study the management level using the principle of influence 4 of school administrators in schools under the Office of Loei Primary Educational Service Area Office 2 2) to study the level of learning management of teachers. 21st century in schools under the Office of the Loei Primary Educational Service Area Office 2 3) to study the relationship of the use of dominance 4 in educational administration and learning management of teachers in the 21st century in schools under the office of the area. Loei Primary Educational Service Area 2 4) to study the administrative factors according to the Principle of Influence 4 that affect learning management of teachers in the 21st century in schools under the Office of Loei Primary Educational Service Area 2 of school administrators. And 318 school teachers, which were obtained from the sample size table from Kerjcie and Morgan's table with 90% confidence. proportional (Proportional stratified random sampling) according to the district area of the school. The research tool was an estimation scale questionnaire. Statistics used to analyze data It consists of frequency and percentage, mean

and standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis.

The results showed that

1. Administration based on the principle of influence 4 of school administrators under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 were at a high level.

2. The 21st century teacher's learning management of schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level.

3. The relationship between the management based on the principle of influence 4 of school administrators with learning management of teachers in the 21st century of schools under the Office of Loei Primary Educational Service Area 2 found that there was a positive relationship and a relationship in the same direction. There was a very high correlation coefficient equal to 0.629 with a statistical significance at the .01 level.

4. Administration based on the principle of power 4 of school administrators That affects learning management of teachers in the 21st century of schools under the Office of Loei Primary Educational Service Area Office 2, it was found that all terms of school It was a variable that could predict learning management of teachers in the 21st century with a statistical significance at the .01 level, with a prediction efficiency of 0.405.

Keywords: principle of influence 4, school administrators, teacher learning management in the 21st century

บทนำ

การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 2560 - 2579 เน้นการพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้ปัจจัยงบประมาณทางการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษา และลดภาระงบประมาณ การใช้ปัจจัยงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาครูค่อนข้างน้อย และเพื่อตอบสนองนโยบาย แผนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ซึ่งการศึกษาก็เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน โดยพัฒนาศักยภาพคนตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นให้การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้คุณภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีหน้าที่กำกับดูแลสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัยภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา กระบวนการจัดการศึกษาถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญและต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและคนไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑ ตอบสนองนโยบายพัฒนาศักยภาพประชากรในประเทศเน้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่มีความหลากหลายประกอบกับมีคุณธรรมเพื่อให้อยู่ร่วมกับสังคมโลกที่ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ต่อไป

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรียกร้องการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาคุณธรรมซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติที่ปรากฏผลเชิงรูปธรรมชัดเจน โดยเฉพาะการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ และยิ่งต้องเผชิญอยู่กับปัญหาความขัดแย้ง และความแตกต่างอันหลากหลายที่ปรากฏอยู่ในสังคมยุคปัจจุบันจึงขึ้นอยู่กับพื้นฐานสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างเหมาะสม นั่นคือคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งถือเป็นร่มเงาของต้นไม้ใหญ่ที่คอยแผ่กิ่งก้านสาขาออกไปปกคลุมครูและนักเรียนให้รู้สึกร่มเย็นภายในความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ด้านการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้นอันเป็นปรัชญาแท้ของการศึกษามนุษย์ อำไพ นงค์เยาว์ และคณะ (2560) ซึ่งประเด็นความบกพร่องจากการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ และทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม อันเป็นตัวบ่งชี้สำคัญเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ที่ต่างจำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหาการ

ยึดติดอยู่กับหลักสูตร และตำราเรียนของครู เร่งแก้ไขปัญหาการเรียนรู้น้อยเกินไป ตลอดจนเร่งพัฒนาทักษะผู้บริหารด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ที่ไม่จบสิ้นของศตวรรษที่ 21 เพราะฉะนั้นจากสภาพการณ์ของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตกต่ำจำเป็นต้องนำหลักคุณธรรมมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา การนำคุณธรรมมาใช้ผนวกรวมให้เข้ากับการจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา ทั้งนี้เหตุผลเพียงที่จะเชื่อได้ว่า การนำหลักคุณธรรมมาใช้เป็นกรอบกำหนดแนวทางจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สามารถเปลี่ยนแปลงสภาพของผลจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของกระแสโลก

พระพุทธศาสนาได้แสดงหลักแห่งการบริหารจัดการ ที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมหาศาล อันสามารถที่จะให้งานนั้นบังเกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ที่เรียกว่า อิทธิบาทธรรม ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น วิริยะ ความเพียรพยายามทำในสิ่งนั้น จิตตะ เอาใจฝักใฝ่ในสิ่ง

นั้นไม่วางธุระ วิมังสา หมั่นพิจารณาสอบสวนหาเหตุผลในสิ่งนั้นให้กระจ่างชัดอิทธิบาทธรรม ทั้ง ๔ ประการนี้เป็นคุณเครื่อง หรือ เครื่องมือให้เกิดการบรรลุถึงผลของการจัดการเรียนการสอน ในการปฏิบัติงานเชิงพุทธ โดยที่ในการทำงานกิจการทุกอย่างนั้น หากประยุกต์หรือนำหลักธรรมคืออิทธิบาทธรรม ๔ มาประสานให้เป็นเนืองงานเดียวกันย่อมทำให้งานหรือหน้าที่ ที่ผู้หนึ่งผู้ใดกระทำอยู่นั้นมีคุณค่าขึ้นมาเช่น ในการปฏิบัติธรรมก็ตีในการเล่าเรียนศึกษา หรือประกอบกิจการงานอื่นใดก็ดี เมื่อต้องการสมาธิ เพื่อให้กิจที่ทำนั้นดำเนินไปอย่างได้ผลดีก็พึงปลูกเร้าและชักจูงอิทธิบาทธรรม ๔ อย่างนี้ ให้เกิดเป็นองค์ธรรมเด่น นำขึ้นสักข้อหนึ่ง แล้วสมาธิ ความสุขสบายใจ และการทำงานที่ได้ผล ก็เป็นอันหวังได้เป็นอย่างมากกว่าจะเกิดมีตามมาเองพร้อมกันนั้น การฝึกสมาธิ หรือการปฏิบัติธรรมส่วนหนึ่งก็จะเกิดมีขึ้นในห้องเรียน ในบ้าน ในทุ่งนา ในการทำงาน และในสถานที่ต่างๆ แห่ง (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2556) หลักอิทธิบาทธรรม ๔ หมายถึง คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ประกอบด้วย ๑) ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป ๒) วิริยะ ความเพียร คือ ความขยันหมั่นเพียรประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทนเอาธุระไม่ทอดทิ้ง ๓) จิตตะ ความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาใจฝักใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่งสิ่งที่ทำ ๔) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ ความหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผนวัดผล คิดค้นหาวิธีแก้ไขปรับปรุงเป็นต้น (พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตฺโต, 2550)

ผู้บริหารสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องและส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานของครู และคุณภาพของผู้เรียน เป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการควบคุม ดูแล ผู้เรียน ครู และสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาตรฐานตามกระทรวงศึกษาธิการกำหนดทุกองค์การ หน่วยงานมีผู้นำในการสั่งการให้กับทุกฝ่ายเพื่อให้งานสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมีระบบระเบียบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จนั้น ในองค์กรการศึกษา โรงเรียนถือเป็นหัวใจหลักในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน หรืออนาคตของชาติ และในสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคตที่กำลังเคลื่อนตัวเข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ในการพัฒนาองค์กรการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความเชื่อมั่น และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูในองค์กร เกิดความตระหนักและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงให้ทันกับยุคสมัยปัจจุบัน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ดีกว่า ซึ่งสอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 มีสาระสำคัญ คือ การให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการบริหารจัดการการศึกษา กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้ความสามารถสร้างองค์กร สามารถปฏิรูปครู และสถานศึกษาให้มีการพัฒนา ให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ผู้บริหารสถานศึกษาต้อง กำหนดทิศทางของสถานศึกษา เพื่อคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารต้องมีระบบจัดการโครงสร้างของบุคลากรในโรงเรียน มีการกระจายอำนาจ เพื่อมุ่งเป้าหมายที่ความสำเร็จของงาน การจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบท

ของท้องถิ่นและผู้เรียน สิ่งสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาคือ ต้องสร้างวัฒนธรรมหรือค่านิยม ให้บุคลากรมีความตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง รู้จักเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ทำงานด้วยใจรัก มักจะได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่าการบังคับให้ปฏิบัติ ทำงานด้วยความสามัคคี และมีการจัดการอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ผู้บริหารที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จจำเป็นจะต้องมีภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร ผู้นำเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้ตามด้วยการสร้างความสัมพันธ์ กระตุ้นแรงจูงใจในการทำงาน และยกระดับจริยธรรมให้สูงขึ้น จูงใจให้ผู้ตามปฏิบัติงานมากกว่าที่คาดหวัง มีความเชื่อมั่นที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สามารถโน้มน้าวผู้อื่นสร้างความมั่นใจในการที่จะใช้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 เป็นสำนักงานเขตพื้นที่ที่มุ่งเน้นให้ครูในสังกัดได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเตรียมการสู่การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในทุกโรงเรียนให้มีมาตรฐานเดียวกัน จึงได้ส่งมอบนโยบายเพื่อให้ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกแห่งในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้นำไปบริหารจัดการในโรงเรียนตนเองให้ครูได้พัฒนารูปแบบของการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาอยู่นั้นได้มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการลงมือปฏิบัติเป็นการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและมีกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติที่ส่งผลต่อการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียน พร้อมทั้งเป็นการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อให้ผู้เรียนนั้นสามารถพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพของตนเองอยู่เสมอทำให้อยู่ร่วมกับสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอย่างมีความสุขก่อประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นอยู่เสมอ

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ในเขตพื้นที่ดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาศึกษาการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาคือบุคคลสำคัญที่สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้ทันต่อโลกสมัยศตวรรษที่ 21 ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้เหมาะสม และพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารโดยใช้หลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารการศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
4. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

สมมติฐานในการศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีระดับการบริหารโดยใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่แตกต่างกัน
2. ครูและบุคลากรทางในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 มีระดับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ที่แตกต่างกัน
3. การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารการศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก
4. การบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวน 1,830 คน รวมโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 155 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ปีการศึกษา 2564 โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 608-609) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 318 คน หลังจากนั้นทำการกำหนดสัดส่วนตามบุคลากรภายในสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะ/ แบบ / ประเภท แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ลักษณะ/ แบบ / ประเภท ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับ แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 อยู่ในระดับใด ลักษณะ/ แบบ / ประเภท ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับ แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

3.4 ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่กลับคืนมาเพื่อเตรียมการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและสังกัดของโรงเรียน โดยการหาค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับ การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายโดยใช้สมการพยากรณ์เพื่อพยากรณ์การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 อยู่ในระดับ มาก” โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 โดยรวม

การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักฉันทะ	4.21	0.43	มาก	1
2. การบริหารสถานศึกษาตามหลักวิริยะ	4.12	0.39	มาก	4
3. การบริหารสถานศึกษาตามหลักจิตตะ	4.14	0.44	มาก	3
4. การบริหารสถานศึกษาตามหลักวิมังสา	4.19	0.40	มาก	2
รวม	4.16	0.28	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.28)

2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 อยู่ในระดับมาก” โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวม

การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านหลักสูตร	4.16	0.38	มาก	4
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.27	0.34	มาก	1
3. ด้านสื่อและเทคโนโลยีในการสอน	4.20	0.40	มาก	2
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.18	0.39	มาก	3
รวม	4.20	0.28	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.28)

3. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก” โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จากตัวแปรทั้งหมด

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	X	Y
X ₁	1	.295**	.243**	.302**	.240**	.272**	.388**	.318**	.677**	.408**
X ₂		1	.270**	.350**	.516**	.316**	.370**	.243**	.687**	.485**
X ₃			1	.290**	.360**	.430**	.391**	.132*	.670**	.452**

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	X	Y
X ₄				1	.303**	.320**	.273**	.303**	.699**	.404**
Y ₁					1	.422**	.377**	.339**	.503**	.710**
Y ₂						1	.462**	.338**	.483**	.752**
Y ₃							1	.499**	.519**	.791**
Y ₄								1	.353**	.732**
X									1	.629**
Y										1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา(X) กับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21(Y) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เท่ากับ 0.629 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความสัมพันธ์การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมทั้ง 4 ด้าน และการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 โดยรวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.670 - 0.699

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 กับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา	การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21(Y)	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักฉันทะ(X ₁)	0.408	ปานกลาง
2. ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิริยะ(X ₂)	0.485	ปานกลาง
3. ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักจิตตะ(X ₃)	0.452	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิมังสา(X ₄)	0.404	ปานกลาง
การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	0.629	ค่อนข้างสูง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับ การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 (Y) พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($R_{XY}=0.629$)

ตารางที่ 5 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 กับ การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 (Y)				
	(Y)	(Y ₁)	(Y ₂)	(Y ₃)	(Y ₄)
1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักฉันทะ(X ₁)	0.408	0.240	0.272	0.388	0.318
2. การบริหารสถานศึกษาตามหลักวิริยะ(X ₂)	0.485	0.516	0.316	0.370	0.243
3. การบริหารสถานศึกษาตามหลักจิตตะ(X ₃)	0.452	0.360	0.430	0.391	0.132
4. การบริหารสถานศึกษาตามหลักวิมังสา(X ₄)	0.404	0.303	0.320	0.273	0.303
การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	0.629	0.503	0.483	0.519	0.353

จากตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 กับ การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับค่อนข้างปานกลางจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านสื่อและเทคโนโลยีในการสอน($R_{XY3}= 0.513$) ด้านหลักสูตร($R_{XY1}= 0.503$) และด้านการจัดการเรียนการสอน($R_{XY4}= 0.483$) ส่วนด้านการวัดและประเมินผล($R_{XY2}= 0.353$) อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ จึงมีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 กับ การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก”

4. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 “การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้าน สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2” ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Enter Multiple Regression analysis) ได้ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจในการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวม (Y)

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	b	S.E.	β	t	P-Value
การบริหาร								
สถานศึกษาตามหลัก	0.487 ^a	0.237	0.235	0.487	0.243	0.341	9.822	.00
วิริยะ(X ₂)								
การบริหาร								
สถานศึกษาตามหลัก	0.587 ^b	0.345	0.341	0.340	0.225	0.217	7.118	.00
จิตตะ(X ₃)								
การบริหาร								
สถานศึกษาตามหลัก	0.619 ^c	0.383	0.377	0.209	0.219	0.136	4.383	.00
ฉันทะ(X ₁)								
การบริหาร								
สถานศึกษาตามหลัก	0.636 ^d	0.405	0.397	0.164	0.215	0.114	3.335	.01
วิมังสา(X ₄)								

R = 0.636^a R² = 0.405 Adjusted R² = 0.397 b = 0.487 S.E.est = ± 0.243

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 4 ด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้าน

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิริยะ(X₂) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.341 รองลงมา คือด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักจิตตะ(X₃) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.217 ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักฉันทะ(X₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.316 และ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิมังสา(X₄) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.217 ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถรวมกันพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 39.7 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ±0.243

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y=0.487 + 0.487X_2 + 0.340X_3 + 0.209X_1+0.164X_4$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z = 0.341 Z_2 + 0.217 Z_3 + 0.136 Z_3 + 0.114 Z_4$$

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 และการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่น่ามาอภิปราย ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ดังต่อไปนี้

1. การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับในแต่ละด้านจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักฉันท์ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิมังสา ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักจิตตะ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิริยะ ตามลำดับ มีส่วนช่วยให้ผู้นำองค์กรสามารถตัดสินใจบริหารและมีแนวทางในการปฏิบัติโดยคำนึงถึงหลักของหลักธรรมในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิธีการบริหารโรงเรียนตามหลักอิทธิบาท 4 มีความพอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ การใส่ใจรักที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีใจผูกพันอยู่กับงานในหน้าที่ รับผิดชอบและใคร่ครวญในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความรอบคอบ และมีการตรวจสอบและการประเมินผลของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทองหล่อ เดชไทย (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารเป็นการจัดการอย่างมีระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล ตามแนวคิดของ วรอุไร (2550) กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท 4 คือ สูตรสำเร็จของชีวิต ตามที่พระพุทธเจ้า ตรัสไว้ว่า จิตเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย จิตประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จได้ด้วยจิตเพราะฉะนั้นความสำเร็จจึงอยู่ที่ใจ ไม่ว่าเราจะต้องทำอะไรหากเราตั้งใจกำหนดจิตไว้มั่นคง ทุกสิ่งจะสำเร็จได้ตั้งใจและอิทธิบาท 4 ให้ถึงขั้น คือ ทำสิ่งต่างๆ ด้วยใจรัก ด้วยความพากเพียร ด้วยใจจดจ่อและใช้ปัญญาไตร่ตรองอย่างสม่ำเสมอ แล้วความสำเร็จจะไม่หนีไปไหน สอดคล้องกับ สุพันธ์ แสนสี (2558) กล่าวว่า อิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จเป็นบันไดแห่งความสุขและความสำเร็จ คนเราเมื่อมีความรักความพอใจขยันหมั่นเพียรความเอาใจใส่ใคร่ครวญ

อยู่เสมอการทำงานย่อมมีประสิทธิภาพและคนทำงานก็ย่อมมีความสุข สอดคล้องกับชาตรี แนวจำปา (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรมีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ได้แก่ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสาในการปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ และด้านจิตตะ ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมาก

2. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและเทคโนโลยีในการสอนและหลักสูตร ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ประสบการณ์ที่มีความหลากหลายปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้สามารถปรับตัวให้ตัวเองอยู่ในสังคมนั้นได้อย่างมีความสุขในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์เป็นแรงผลักดันเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในชีวิตสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดพิงส์ สุกปาน (2551, น. 71-72) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงการปฏิบัติจากมากไปน้อยคือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 2) การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่าระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาต่างกัน มีการบริหารจัดการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน และ 3) ปัญหาในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษาและครูไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูขาดการพัฒนาตนเอง ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก ขาดสื่อและวิธีการใหม่ๆ ในการสอน ส่วนข้อเสนอแนะที่สำคัญได้แก่ ควรจัดให้ครูได้รับการอบรมสัมมนา ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจน และควรเพิ่มงบประมาณรวมทั้งอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้มากขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญชนก แสงใส (2558, น. 88-90) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการศึกษาสภาพ เหตุปัจจัย และแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ซึ่งครูเป็นผู้กำหนดโดยอ้างอิงหลักสูตรแกนกลาง 2) เหตุและปัจจัยในการบริหารจัดการเรียนรู้ คือ ด้านปัจจัยของโรงเรียน การดำเนินการจัดทำแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โดยมีบุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ และการจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 3) แนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ คือ การ

วางแผนต้องกำหนดแหล่งเรียนรู้ลงในหลักสูตรสถานศึกษา การปฏิบัติตามแผนงานควรมีการศึกษาถึงความหมาย ความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของแหล่งเรียนรู้ การประเมินผลควรใช้รูปแบบที่หลากหลาย การแก้ปัญหาควรนำปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้ในแต่ละครั้งมาปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ และการจัดทำแผนครั้งต่อไปควรจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้นักเรียนเพื่อสร้างองค์ความรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3. การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู ศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครู ศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก เท่ากับ 0.629 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความสัมพันธ์การบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมทั้ง 4 ด้าน และประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.670 - 0.699 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของสกลธ์ ขุนสนิท (2552) ที่สรุปผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม งบประมาณ การพัฒนางานทั่วไป การวางแผน การสรรหาและเลือกสรรบุคลากร การประเมินและพัฒนาบุคลากร ด้านวินัย และการสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งผลการใช้รูปแบบการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 กับการจัดการเรียนรู้ของครู ศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ส่วนใหญ่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำหลักอิทธิบาท 4 มาปรับใช้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น หน่วยงานอื่น เพื่อให้รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1.2 ระดับการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ควรมีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนควรปลูกฝังและฝึกนักเรียนให้กล้าแสดงออก ในสิ่งที่สร้างสรรค์และเหมาะสมกับวัฒนธรรม จารีตประเพณีของท้องถิ่น และเรียนรู้เท่าทันโลกอนาคตเพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ผลการวิจัยเชิงคุณภาพมาสนับสนุน ผลการวิจัยเชิงปริมาณได้ชัดเจนมากขึ้น
- 2.2 ควรศึกษาค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในด้านองค์ประกอบที่นำมาใช้ในการวัดตัวแปรการบริหารโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21 ให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น
- 2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ : สิ่งที่ควรค่าสำหรับทุกคนในอนาคต. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- กิตติมา ปรีดีติลล. (2542).การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษรพิพัฒน์.
- คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ.(2545).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- ชัชวาลย์ เจริญบุญ. (2554). รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคาม. ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค. มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชาตรี แนวจำปา. (2552). การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชุดิพงศ์ สุกปาน. (2551). การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทองหล่อ เดชไทย. (2544). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: คณะสาธารณสุขศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธัญชนก แสงใส. (2558). แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย:มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550). ธรรมบุญชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

- สกลธี ขุนสนิท.(2552). รูปแบบการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลตามนโยบายการกระจายอำนาจในจังหวัดชายแดนด้านตะวันออก. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- สนอง วรอุไร. (2550). **ทำชีวิตให้ได้และมีสุข**. พิมพ์ครั้งที่ 10.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อัมรินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 -2579**.กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สุพันธ์ แสนสี. (2558). **การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนกีฬา จังหวัดขอนแก่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุวิชา ศรีมงคล. (2557). **การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่องเซลล์และองค์ประกอบของเซลล์ด้วยสถานการณ์จำลอง**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อำไพ นงค์เยาว์. (2560). **รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**.วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 10(1): 132 - 143.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), p. 607-610.